

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ПІДПРИЄМНИЦТВО»

РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ D Бізнес, адміністрування та право
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ D3 Менеджмент
(код та найменування спеціальності)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Сумського НАУ

« » 2025 року

(Протокол №)

Голова Вченої ради **Володимир ЛАДИКА**

Освітньо-професійна програма вводиться в дію з

« » 2025 року

Ректор **Ігор КОВАЛЕНКО**

(наказ № від « » 2025 р.)

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
ОПП «Підприємництво» ОС «Бакалавр»

Проектна група у складі:

Голова проектної групи

к.е.н., доцент кафедри економіки
та підприємництва імені
професора І. М. Брюховецького

Сергій БАШЛАЙ

Члени проектної групи:

к.е.н., доцент кафедри економіки
та підприємництва імені
професора І. М. Брюховецького

Олександр КОВБАСА

к.е.н., доцент кафедри економіки
та підприємництва імені
професора І. М. Брюховецького

Надія ПИЛИПЕНКО

Розглянуто та схвалено на розширеному засіданні кафедри економіки та підприємництва імені професора І. М. Брюховецького за участі активу здобувачів вищої освіти та стейкхолдерів (протокол № _____ від «___» _____ 2025 року).

Схвалено на засіданні вченої ради факультету економіки і менеджменту (протокол № _____ від _____ 2025 року).

Голова вченої ради факультету економіки
і менеджменту, к.е.н., доцент

Світлана ЛУКАШ

ПОГОДЖЕНО:

В.о. завідувача відділу якості освіти,
ліцензування та акредитацій, к.е.н., доцент

Олена РИБІНА

Завідувач навчального відділу,
к.е.н., доцент

Наталія КОЛОДНЕНКО

проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи СНАУ,
д.е.н., професор

Маргарита ЛИШЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Бізнес-середовище формує особливу частину вітчизняної економіки, що функціонує на засадах ринкових форм та методів господарювання. Підприємництво не варто сприйняти як звичайну трудову діяльність, адже за своєю сутністю та змістом, воно передбачає активну поведінку та творчий хист її учасників. Самим підприємцям притаманні особлива етика і, навіть, своєрідний світогляд, що дає змогу виокремлювати специфічну сферу підприємництва (бізнесу), яку кваліфікують як, практично корисну, філософію системи господарювання. В міру розвитку виробництва і суспільства, зміни умов його життєдіяльності й загальної культури, філософія бізнесу не залишається незмінною, вона завжди адаптується до сучасних вимог господарювання.

Навчальним планом підготовки бакалаврів за ОПП «Підприємництво» передбачена ґрунтовна гуманітарна, природничо-наукова, загально-професійна та професійна підготовка.

Процес навчання ґрунтується на широкому використанні методів активізації всіх видів занять, дослідженню та вивченню досвіду провідних суб'єктів підприємництва.

Освітньо-професійна програма розроблена на основі Стандарту вищої освіти України для першого (бакалаврського) її рівня, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», який затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 13.11.2018 р. № 1243.

Фахова експертиза проведена зовнішніми стейкхолдерами:

- 1. Ключко Олексій Сергійович** – директор ТОВ НВП «Енергомашгруп».
- 2. Дем'яненко Андрій Вікторович** – директор РГ ТОВ «Юпітер 9 Агросервіс».
- 3. Лободін Володимир Миколайович** – директор ТРЦ «Мануфактура».
- 4. Ващук Олександр Васильович** – комерційний директор ТОВ «Флора».
- 5. Бугрименко В'ячеслав Миколайович** – приватний підприємець.

Методична експертиза проведена внутрішніми стейкхолдерами:

Орєхова Альвіна Іванівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Сумського НАУ

Лукаш Світлана Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету економіки і менеджменту Сумського НАУ

I. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ПІДПРИЄМНИЦТВО» СПЕЦІАЛЬНОСТІ D3 «МЕНЕДЖМЕНТ»

1.1. Загальна характеристика освітньо-професійної програми

Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Сумський національний аграрний університет, факультет економіки і менеджменту, кафедра економіки та підприємництва імені професора І. М. Брюховецького
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність	D3 «Менеджмент»
Освітня кваліфікація	Бакалавр з підприємництва
Кваліфікація в дипломі	<i>Ступінь вищої освіти – бакалавр Спеціальність – D3 «Менеджмент» ОПП – Підприємництво</i>
Опис предметної області	Об'єкти вивчення: діяльність з організації та управління суб'єктами підприємництва та їхніми підрозділами, що здійснюється для досягнення соціально-економічних результатів. Цілі навчання: підготовка фахівців високого рівня, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі, що характеризуються комплексністю та невизначеністю економічних умов у сфері підприємництва. Теоретичний зміст предметної області: наукові теорії, положення, економічні концепції, принципи підприємництва і методологія їхнього використання для організації ефективного функціонування підприємницьких структур; концепції системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного, проєктного менеджменту; функції, методи, технології та економічно обґрунтовані, управлінські рішення в бізнесі. Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні методи, професійні методики і технології, застосування яких дозволяє вирішувати практичні завдання з різних видів підприємницької діяльності та організації ефективного функціонування підприємницьких структур різних форм і масштабів діяльності, в тому числі, в сфері аграрного виробництва. Інструменти та обладнання: інформаційно-комунікаційні системи та технології, прилади та обладнання, необхідні для формування професійних компетентностей бакалавра з підприємництва.
Академічні права випускників	Здобуття освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми № 3514 від «23» червня 2022 року
Мови викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	до «01» липня 2027 року
Інтернет адреса постійного розміщення ОПП	https://snau.edu.ua/fakultet-ekonomiki-i-menedzhmentu-2025/

1.2 Мета та особливості освітньо-професійної програми

Підготовка фахівців з підприємництва, компетентних в питаннях утворення, забезпечення функціонування та розвитку підприємницьких структур, в тому числі зайнятих в аграрному секторі, в умовах невизначеності та інноваційності економіки таких, що відповідність європейському рівню, стилю, якості освіти та результативності наукової діяльності.

Програма спрямована на практично орієнтоване навчання, що сприяє моделюванню ефективності технологічних процесів, вивченню ринків продукції та ресурсів з метою оптимального розв'язання виробничих ситуацій у сфері аграрного та інших сучасних видів підприємництва

1.3 Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Реалізацію освітньо-професійної програми здійснюють висококваліфіковані спеціалісти зі стажем роботи не менше 10 років. Усі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньо-професійної програми з підприємництва та бізнес-економіки, є штатними співробітниками Сумського НАУ. Всі науково-педагогічні працівники мають науковий ступінь і вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності. Для підвищення практичної спрямованості навчального процесу до проведення лекційних занять залучаються провідні фахівці-практики та закордонні фахівці.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць у гуртожитках відповідає вимогам. Для реалізації освітньо-професійної програми на факультеті економіки і менеджменту є спеціалізовані навчально-тренінгові та комп'ютерні лабораторії, обладнані необхідним устаткуванням та прикладним програмним забезпеченням (Diamond FMS, AGRI: Бізнес-план, Мастер Тест, MAX).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт СНАУ http://www.snau.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову та виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, міжнародне співробітництво, практику та працевлаштування, контакти. Усі зареєстровані в СНАУ користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Створено електронну картотеку книго забезпечення. Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет. Усі ресурси бібліотеки доступні через сайт університету: http://library.snau.edu.ua. Всі навчальні дисципліни курсу забезпечені робочими навчальними програмами (силабусами), конспектами лекцій, методичними рекомендаціями щодо проведення практичних занять та самостійної роботи, методичними рекомендаціями щодо проходження навчальної та виробничої практики.

1.4 Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за ОПП «Підприємництво»

Обсяг освітньої програми	На базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС. На базі ступеня «фаховий молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») визнається та перезараховується 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки фахового молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста). Прийом на основі ступенів «молодший бакалавр», «фаховий молодший бакалавр» освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання в порядку, визначеному законодавством. Більше 50 % обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти та даною освітньо-професійною програмою.
---------------------------------	--

1.5 Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування	13. Керівники малих підприємств без апарату управління	
	1312. Керівники малих підприємств без апарату управління в промисловості та сільському господарстві	1312. Директор малого підприємства 1312. Керівник філії 1312. Керівник представництва
	24. Професіонали	
	2413 – 2419.3 Професіонали державної служби	2419.1 Молодший науковий співробітник (ефективність господарської діяльності, 2419.2 Консультант з ефективності підприємництва 2419.2 Фахівець з ефективності підприємництва 2419.2 Фахівець із сертифікації 2419.2 Фахівець із стандартизації

1.6 Перелік компетентностей здобувача

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сфері підприємницької діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Здатність працювати в команді. ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо. ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недобросовісності.
Фахові компетентності спеціальності (СК)	СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької діяльності. СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких структур. СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин. СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких структур. СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій діяльності. СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємництва. СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких структур.

	СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій діяльності. СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких структур. СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва з урахування ризиків. СК 11.Здатність до моделювання та оптимізації господарських рішень, щодо підвищення ефективності діяльності суб'єктів аграрного підприємництва. СК 12. Здатність обирати оптимальні рішення, щодо фінансово-технологічної диверсифікації аграрного виробництва на основі інноваційного розвитку.
--	--

1.7 Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання)

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях. ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій діяльності. ПРН 3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами. ПРН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва. ПРН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємницької діяльності. ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей. ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати. ПРН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких структур. ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави. ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства. ПРН 11.Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці. ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких структур. ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких структур. ПРН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій діяльності. ПРН 15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій діяльності за допомогою сучасних методів. ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких структур і застосовувати його на практиці ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.
--

ПРН 18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій діяльності.

ПРН 19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.

ПРН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності суб'єктів підприємництва з урахуванням ризиків.

ПРН 21. Вміти моделювати ефективність технологічних процесів в аграрному підприємстві через оптимізацію системи матеріально-технічного забезпечення і моніторинг товарних ринків.

ПРН 22. Вибудовувати оптимальні рішення, щодо фінансово-технологічної диверсифікації аграрного виробництва на основі інноваційного розвитку.

ПРН 23. Використовувати ІТ-технології при визначенні стратегії розвитку підприємницьких структур в агропромисловій сфері господарської діяльності.

ПРН 24. Глибоко усвідомлювати значення національної безпеки, збереження Української державності та функціонування інститутів, що її захищають; виявляти громадянську відповідальність і активну залученість у процеси її підтримання, керуючись принципами ціннісно-орієнтованого та етичного лідерства в професійній та громадській діяльності.

1.8 Форми атестації здобувачів вищої освіти

Навчання та оцінювання	Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, дистанційне навчання на навчальній платформі Moodle, самонавчання, використання сервісів відео зв'язку (ZOOM, Webex, Teams та інших сервісів), навчання на основі досліджень тощо. Викладання проводиться у вигляді: лекції, мультимедійні лекції, інтерактивні лекції, семінари, практичні заняття, лабораторні роботи, самостійне навчання, індивідуальні заняття тощо. Комбінація лекцій, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань (наявність всіх форм звітності по підприємствам, які включені в базу для проходження практики) і використанням кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, що розвивають практичні навички, уміння та формують креативне мислення. За освітньою програмою передбачено формативне (письмові та усні коментарі й настанови викладачів у процесі навчання, формування навичок само оцінювання) та сумативне (письмові іспити, оцінювання поточної роботи протягом вивчення окремих освітніх компонентів (письмові есе, презентації, тестування), захист звітів з практик, захист курсових робіт, атестаційний кваліфікаційний іспит.
Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньо-професійної програми спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» проводиться у формі атестаційного екзамену та завершується видачою документу встановленого зразка про присудження освітнього ступеня бакалавр із присвоєнням кваліфікації: бакалавр підприємництва та торгівлі.

1.9 Перелік нормативних документів

1. Про вищу освіту : закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
2. Про освіту : закон України від 05.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>.
4. Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2024 р. № 1021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2024-%D0%BF#n2>.
5. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010 : національний класифікатор України, затв. наказом Держспоживстандарту України № 457 від 11.10.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>.
6. Класифікатор професій ДК 003 : національний класифікатор України 2010. затв. наказом Держспоживстандарту України № 327 від 28.07.2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>.
7. The European Qualifications Framework (EQF). URL : <https://europa.eu/europass/en/europass-tools/european-qualifications-framework>.
8. Qualifications Frameworks in the Qualifications of the European Higher Education Area (EHEA). URL : <https://www.ehea.info/page-qualification-frameworks>.
9. Tuning Educational Structures in Europe (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів). URL : <https://www.unideusto.org/tuningeu/>

Джерела внутрішнього користування

1. Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті, затверджене Рішенням Вченої ради Сумського НАУ від 26.04.2021 р. URL: <https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/polonna.pdf>.
2. Концепція освітньої діяльності Сумського національного аграрного університету, схвалена Вченою радою університету 27.08.2015 р. URL: <https://drive.google.com/file/d/1MBO0pEuPCM2M20CWCsa0G3wkWrWRGcas/view?pli=1>.
3. Кодекс академічної етики Сумського національного аграрного університету, схвалений Вченою радою Сумського НАУ від 25.03.2019 р. URL: <https://docs.snau.edu.ua/documents/normatyvni-documenty/e.pdf>.
4. Кодекс академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету, схвалений Вченою радою Сумського НАУ від 26.12.2017 р. URL: https://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf
4. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ, схвалене Вченою радою СНАУ 26.12.2017 р. URL: https://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/polojennya_plagiat.pdf.
5. Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в Сумському національному аграрному університеті, схвалене Вченою радою Сумського НАУ 15.10.2019 р. (протокол № 3). URL: <https://bit.ly/3Ig47DM>.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1 НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ			
1.1 Цикл гуманітарної підготовки			
ОК 1	Історично-філософські студії	5	іспит
ОК 2	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	5	залік, іспит
ОК 3	Громадянська освіта	5	іспит
ОК 4	Українська мова та академічне письмо	5	іспит
ОК 5	Базова загальна військова підготовка (БЗВП)	5	іспит
1.2 Дисципліни природничо-наукової (фундаментальної підготовки)			
ОК 6	Основи наукових досліджень	5	іспит
ОК 7	Економікс	5	іспит
ОК 8	Вища математика та теорія ймовірностей	5	іспит, залік
ОК 9	Економіко-математичні методи та моделі	5	іспит
ОК 10	Інформатика	5	іспит
ОК 11	Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві	5	іспит
1.3 Дисципліни загально-професійної підготовки			
ОК 12	Зовнішньоекономічна діяльність підприємства	5	іспит
ОК 13	Економіка підприємства	5	іспит
ОК 14	Менеджмент	5	іспит
ОК 15	Маркетинг	5	іспит
ОК 16	Фінанси, гроші і кредит	5	іспит
ОК 17	Бухгалтерський облік	5	іспит
ОК 18	Інформаційні фахові технології	5	іспит
ОК 19	Статистика	5	іспит
ОК 20	Аналіз господарської діяльності	5	іспит
ОК 21	Організація підприємницької діяльності	5	іспит
1.4 Дисципліни професійної підготовки			
ОК 22	Організація та управління оптовим бізнесом	5	іспит
ОК 23	Підприємницьке право	5	залік
ОК 24	Управління інноваціями в підприємницькій діяльності	5	іспит
ОК 25	Стратегія підприємницької діяльності	5	іспит
ОК 26	Проектний аналіз і бізнес-планування	5	іспит
ОК 27	Проектний аналіз	5	іспит
ОК 28	Логістика	5	іспит
ОК 29	Операційний менеджмент	5	іспит
ОК 30	Потенціалі і розвиток підприємництва	5	іспит
ОК 31	Управління виробничими процесами в агробізнесі	5	іспит
ОК 32	Управління ризиками в підприємстві	5	іспит
ОК 33	Навчальна практика	5	іспит
ОК 34	Виробнича практика (базова)	5	іспит
ОК 35	Виробнича практика та підсумкова атестація	10	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	х

III. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ (вибіркові компоненти)

**Перелік вибірових освітніх компонентів визначається за певним освітнім рівнем підготовки здобувачів вищої освіти, відповідно до Положення СНАУ «Про вибірові навчальні дисципліни». Вибіркові дисципліни кратні 5,0 кредитам ЄКТС.*

Вибіркові навчальні дисципліни складаються з 3-х блоків:

3.1. Перелік загально-університетських вибірових дисциплін (посилання знаходиться на сайті університету).

3.2. Перелік вибірових дисциплін загальної підготовки за ОП факультету (посилання знаходиться на сайті факультету).

3.3. Перелік вибірових дисциплін фахової підготовки (посилання знаходиться на сторінці кафедри).

3.1 Цикл загально-університетських університетських вибірових дисциплін загальної підготовки

ВК 1	Вибір рухової активності	5	залік
ВК 2	Гуманітарна вибірова дисципліна	5	залік
ВК 3	Вибіркова дисципліна (4 сем), спрямована на розвиток загальних компетентностей	5	залік
ВК 4	Вибіркова дисципліна (5 сем), спрямована на розвиток загальних компетентностей	5	залік

3.2 Цикл дисциплін загальної підготовки для спеціальностей факультету

ВК 5	Вибіркова дисципліна (3 сем)	5	залік
ВК 6	Вибіркова дисципліна (4 сем)	5	залік
ВК 7	Вибіркова дисципліна (5 сем)	5	залік
ВК 8	Вибіркова дисципліна (6 сем)	5	залік

3.3 Цикл вибірових дисциплін фахової підготовки

ВК 9	Вибіркова дисципліна (7 сем)	5	залік
ВК 10	Вибіркова дисципліна (7 сем)	5	залік
ВК 11	Вибіркова дисципліна (8 сем)	5	залік
ВК 12	Вибіркова дисципліна (8 сем)	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	х
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	х

**3.2 Перелік ОК загальної підготовки для всіх спеціальностей
факультету економіки і менеджменту**

Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів/години/форма контролю
3	Сучасні економічні концепції	5/150/екзамен
	Теорія організацій	
	Регіональна економіка	
	Економетрика	
	Загальні основи організації господарського обліку	
	Фінанси природокористування	
	Ораторське мистецтво та комунікації	
4	Платіжні системи і криптовалюти	5/150/екзамен
	Економіка праці і соціально-трудові відносини	
	Ціни та ціноутворення	
	Податкова система	
	Основи бізнес-аналітики	
	Міжнародний аграрний бізнес	
5	Фінансовий аналіз (<i>крім спеціальностей: D1 Облік і оподаткування; D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</i>)	5/150/залік
	Міжнародні фінанси	
	Оподаткування підприємств АПК	
	Планування і контроль на підприємстві	
	Організація роботи публічної служби	
	Міжнародна торгівля	
	Брендинг	
6	Електронна комерція	5/150/залік
	Маркетинг територій	
	Інформаційні технології в формуванні управлінської звітності	
	Управління якістю	
	Організація публічних закупівель	
	Біоекономіка і сталий розвиток	
	Всього	20 / 600

3.3 Перелік вибірових компонент професійної підготовки за ОПП «Підприємництво»

Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів/години/форма контролю
7	Стандартизація і управління якістю	5/150/залік
	Управління витратами	
	Організація та кооперація у бізнесі	
7	Капітал підприємства: формування та використання	5/150/залік
	Економіка біржових ринків	
	Смарт економіка	
8	Економіка навколишнього середовища	5/150/залік
	Венчурне підприємництво	
8	Сучасні комунікації і культура в підприємстві	5/150/залік
	Поведінкова економіка	
	Всього	20 / 600

Пояснювальна записка

Стандарт вищої освіти містить компетентності, що визначають специфіку підготовки бакалаврів за ОПП «Підприємництво» і результати навчання, які виражають, що саме студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Вони узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Таблиця 1 показує відповідність визначених Стандартом компетентностей та дескрипторів НРК.

В таблиці 2 показана відповідність результатів навчання та компетентностей.

В таблиці 3 представлена відповідність освітніх компонентів програмним компетентностям освітньо-професійної програми.

Таблиця 4 показує забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам освітньої програми.

Таблиця 1

**Матриця відповідності визначених Стандартом і освітньою програмою компетентностей
за 6-м рівнем (бакалаврським) за ОПП «Підприємництво»**

Класифікація компетентностей за НРК Компетентності	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	Зн1 Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності
Загальні компетентності				
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн2	Ум1		АВ3
ЗК2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.	Зн1	Ум1	К2	АВ1
ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Зн1		К2	
ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	Зн1	Ум1	К2	АВ3
ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Зн1	Ум1	К1	АВ1
ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Зн1	Ум1		АВ1
ЗК 7. Здатність працювати в команді.	Зн2	Ум1	К2	АВ2

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	Зн2	Ум1	К1	
ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища .	Зн1	Ум1	К1	АВ1
ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.	Зн2	Ум1		АВ 3
ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Зн2	Ум1	К2	АВ3
ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільства у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Зн1	Ум1		АВ3
ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.	Зн1	Ум1		АВ3
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької діяльності.	Зн2	Ум1		АВ1
СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких структур	Зн2	Ум1	К1	АВ2

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.	Зн1	Ум1		AB1
СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких структур.	Зн1	Ум1	К1	AB1
СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій діяльності.	Зн1	Ум1	К1	AB1
СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької діяльності.	Зн1	Ум1		AB1
СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких структур.	Зн2	Ум1	К2	AB2
СК 8. Здатність застосовувати основ обліку та оподаткування в підприємницькій діяльності.	Зн1	Ум1		
СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких структур.	Зн1	Ум1		AB3
СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва з урахуванням ризиків.	Зн1	Ум1	К1	AB1
СК 11. Здатність до моделювання та оптимізації господарських рішень, щодо підвищення ефективності діяльності суб'єктів аграрного підприємництва.	Зн2	Ум1	К1	AB1
СК 12. Здатність обирати оптимальні рішення, щодо фінансово-технологічної диверсифікації аграрного виробництва на основі інноваційного розвитку.	Зн2	Ум1	К1	AB1

Таблица 2

**Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей
за ОПП «Підприємництво»**

[illegible]

ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.	+								+		+									+					
ПРН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких структур.	+		+								+	+													
ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.	+											+							+						
ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.	+												+	+						+					
ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва для подальшого використання на практиці.	+		+									+			+							+			
ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких структур.	+								+							+									
ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких структур.	+							+									+								
ПРН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій діяльності.	+		+			+												+							
ПРН 15. Оцінювати характеристик товарів і послуг у підприємницькій діяльності за допомогою сучасних методів	+		+																+						

[illegible]

Таблиця 3

Матриця відповідності освітніх компонентів програмним компетентностям ОП

Назви ОК	Загальні компетентності												
	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ЗК 2. . Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях	ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК 7. Здатність працювати в команді.	ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища .	ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.	ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільства у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброочесності.
ОК 1. Історично-філософські студії	+										+	+	
ОК 2. Іноземна мова				+									
ОК 3. Громадянська освіта							+				+	+	+
ОК 4. Українська мова та академічне письмо			+										
ОК 5. Базова загальна військова підготовка (БЗВП)											+		+
ОК 6. Основи наукових досліджень	+												
ОК 7. Економікс	+												
ОК 8. Вища математика та теорія ймовірностей	+												
ОК 9. Економіко-математичні методи та моделі	+												
ОК 10. Інформатика					+								
ОК 11. Системи інноваційних технологій в сільськогосподарському виробництві		+							+				

ОК 12. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства		+								+			
ОК 13. Економіка підприємства		+				+	+			+			
ОК 14. Менеджмент							+	+		+			
ОК 15. Маркетинг					+	+							
ОК 16. Фінанси, гроші і кредит		+						+					
ОК 17. Бухгалтерський облік	+	+				+							
ОК 18. Інформаційні фахові технології					+								
ОК 19. Статистика	+					+							
ОК 20. Аналіз господарської діяльності	+	+				+		+					
ОК 21. Організація підприємницької діяльності		+						+		+			
ОК 22. Організація та управління оптовим бізнесом		+											
ОК 23. Підприємницьке право										+	+		
ОК 24. Управління інноваціями в підприємницькій діяльності		+			+	+		+					
ОК 25. Планування підприємницької діяльності	+	+						+					
ОК 26. Стратегія підприємницької діяльності		+					+						
ОК 27. Проектний аналіз		+			+			+					
ОК 28. Логістика		+						+		+			
ОК 29. Операційний менеджмент		+						+					
ОК 30. Потенціалі і розвиток підприємництва			+	+	+						+		
ОК 31. Управл. виробничими процесами в агробізнесі		+				+				+			
ОК 32. Управління ризиками в підприємстві		+			+	+				+			

[illegible]

ОК 14. Менеджмент			+				+					
ОК 15. Маркетинг												
ОК 16. Фінанси, гроші і кредит			+		+	+				+		
ОК 17. Бухгалтерський облік						+		+				
ОК 18. Інформаційні фахові технології		+										
ОК 19. Статистика	+	+										
ОК 20. Аналіз господарської діяльності		+			+		+			+		
ОК 21. Організація ПД	+						+					
ОК 22. Орг. та упр-ня опт. бізнесом	+				+							
ОК 23. Підприємницьке право						+						
ОК 24. Управління інноваціями в підприємницькій діяльності		+									+	
ОК 25. Стратегія підприємницької та біржової діяльності	+						+			+		
ОК 26. Стратегія підприємницької діяльності	+									+		
ОК 27. Проєктний аналіз		+		+							+	+
ОК 28. Логістика		+					+					
ОК 29. Операційний менеджмент		+		+								
ОК 30. Потенц. і розв-к підпр-ва												
ОК 31. Упр-ня ВП в агробізнесі	+			+							+	
ОК 32. Управління ризиками в підприємстві	+			+							+	+

Таблица 4

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

		Назва компетентності	
ОК 1. Історично-філософські студії	+	ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.	
ОК 2. Іноземна мова (за спрямуванням)	+	ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій діяльності. ПРН 3. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами. ПРН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва. ПРН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей. ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати. ПРН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких структур. ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави. ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства. ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва для подальшого використання на практиці. ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких структур ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких структур. ПРН 14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій діяльності. ПРН 15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій діяльності за допомогою сучасних методів. ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких структур і застосовувати його на практиці ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів. ПРН 18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій діяльності ПРН 19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм. ПРН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких структур з урахуванням ризиків. ПРН 21. Вміти моделювати ефективність технологічних процесів в аграрному підприємстві через оптимізацію системи матеріально-технічного забезпечення і моніторинг товарних ринків ПРН 22. Побудовувати оптимальні рішення, щодо фінансово-технологічної диверсифікації аграрного виробництва на основі інноваційного розвитку ПРН 23. Використовувати IT-технології при визначенні стратегії розвитку підприємницьких структур в агропромисловому секторі ПРН 24. Глибоко усвідомлювати значення національної безпеки, збереження Української державності та функціонування інститутів, що її захищають; виявляти громадянську відповідальність і активну залученість у процеси її підтримання, керуючись принципами цілісно-орієнтованого та етичного лідерства в професійній та громадській діяльності	

[illegible]

ОК 20. Аналіз господарської діяльності		+			+						+				+			+						
ОК 21. Організація підпр. діяльності	+						+			+	+						+							
ОК 22. Орг. та управл. опт. бізнесом		+													+									
ОК 23. Підприємницьк право									+		+					+								
ОК 24. Управління інноваціями в підприємницькій діяльності		+				+						+											+	
ОК 25. Планування підприємницької діяльності	+																+			+				
ОК 26. Стратегія підприємницької діяльності						+					+								+					
ОК 27. Впроєктний аналіз		+		+								+		+						+	+			
ОК 28. Логістика		+					+	+			+	+												
ОК 29. Операційний менеджмент												+		+										
ОК 30. Потенц. і розв-к підпр-ва			+						+								+							
ОК 31. Упр. ВП і агробізнесі		+									+			+					+					
ОК 32. Управління ризиками в підприємстві		+			+			+			+									+	+	+		